

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Felelős szerkesztő: Soóthy Gyula.

A lap szellemi részét illető cikkek a szerkesztőségnek, az előzetési pénzek az egyházmegyei pénztár (Gyulafehérvár vári) címére, reklamációk pedig a kiadóhivataltak (Papp György) küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Az előfizetés díjai:

Égész évre	— — — — —	8 Kor
Félévre	— — — — —	4
Negyedévre	— — — — —	2
— Hirdetések díjszabás szerint. —		

A Borromaeus-encyclica.

(5.)

A porosz kormány és a pápai kúria. A külföld sajtója — a porosz- és osztráktól eltekintve — az encyclicával szemben — azt mondhatnók — passzív álláspontra helyezkedett. A szó szoros értelmében protestánsoknak nevezhető államok — Anglia, Svédország, Norvégia, Dánia stb. — nem zúgtak, nem botránkoztak, nem tiltakoztak; pedig éppen úgy bírtak tudomással az encyclica megjelenése és tartalma felől, mint akár a — mégis csak katolikusnak mondható — Ausztria, mely ez esetben is a porosz sajtónak szegődött közönséges cselédjévé. De hát tudjuk, honnan fú a szél . . . Lueger — sajnos — a sajtót teljesen nem emancipálhatta.

A protestáns és liberális „Temps“ 1910. június 8-i számában azt mondja: „A pápa, mint az egyháznak feje tény-

leg nem hallgathatta el az egyháztól történt s még ezután történhető szakadásokat. Ámde a dogmákat s az egyházi tanokat illető s egészen reájuk vonatkozó kijelentéseknek elvégre is semmi közük sincsen a diplomáciai összeköttetésekhez s ezek a pápát cseppet sem gátolják abban, hogy még olyan fejedelmekkel és népekkel is, melyek a katolikus egyházon kívül állanak, a legudvariasabb viszonyban ne álljon. Ha pedig a diplomáciai összeköttetés ürügye alatt felhagyott a pápa az egyházellenes tanok elleni küzdelemmel; ha már többé nem állna jogában a katolikusellenes propagandától híveit óvni és elrettenteni: a pápaság lényege és jelentősége határozottan megsemmisülne. A kik a biboros államtitkárt azzal gyanúsították, hogy a német protestánsok ellen merényletet intézett, azok ezen gondolkozásmódjukkal csak azt igazolták, hogy

a Vatikán politikájának abécéjét sem ismerik. A politikai és diplomáciai ügyvezetés a biboros államtitkár dolga; de egy encyclica tisztán vallási aktus, a melynek a politikához semmi, de igazán semmi köze.“

És a „Temps“ fején találta a szegelt. Teljesen igaza van. Az encyclicát a pápa az anyaszentegyház „patriárkához . . . minden egyházi főhatóságaihoz“ intézte; ezen „apostoli körlevél“ tehát bennső, magán- és tisztán vallási ügy, a melyhez a német birodalomnak, a kancellárnak s a parlamentnek, mint politikai tényezőknak — hogy újból a „Temps“ szavaival éljünk — semmi, de igazán semmi közük sem volt. S ha mégis azzal foglalkoztak, azt egészen illetéktelenül tették.

Beszéljünk egészen tisztán. Nem maga az encyclica — tartalmát tekintve —, hanem az encyclica megjelenése adott régóta óhajtott alkalmat protestáns és wieni nem keresztény köröknek arra, hogy az

TÁRCA.

A kerelőszentpáli róm. kath. plébánia történeti vázlat.*)

— Adatok egyházmegyénk történetéhez. —

I. Fekvése. Kerelőszentpál Kis-Küküllő vármegyében, a Maros balpartján, a szekelykocsárd—gyergyószentmiklós—brassói vasúti szárny egyik kis állomása, Marosvásárhelytől Nyaradton át a második állomás nyugat felé. Különböző kisközség, az 1900. évi népszámlálás szerint 984 lélekszámmal, kik közül 674 róm. kath., 182 gör. kath., 6 gör. kel., 103 ref., 9 unitárius, 10 zsidó. Van körjegyzősége, anya-

*) A kerelőszentpáli plébániának Domushistoriája eddig csak egy-két adat rendszertelen feljegyzéséből állván, én a püspöki levéltár adatai és egyéb okmányok alapján irtam össze. A kerelőszentpáli róm. kath. plébánia történetét ezen vázlatomban jelzett címek szerint.

könyvezetősége, csendőrsége, postahivatala és telephonos távirádija, községi s postai telephonja, róm. kath. és gör. kath. plébániái, kéttanítós róm. kath. elemi népiskolája. Különösen szép benne a Haller grófok kastélya és gazdasági telepe, mert jelenlegi gazdája, gróf Haller György takarékosága és okos gazdálkodása folytán, egészen rendben áll az ősrégi kerelőszentpáli Gróf Haller-uradalom.

II. Eredete. Kerelőszentpál eredete a legrégibb, ősi magyar időkbe nyúlik vissza, mert az 1332—7. évi pápai tizedjegyzékben Kerelő is, Kerelőszentpál is már mint szervezett, önálló eklézsiák, plébániák jeleztenek. Azon ősi időkben írott emlékeink a nevezett pápai tizedjegyzékben kívül nem maradtak fenn; de él népünk száján az a szóhagyomány, Kerelő községet a bevándorló első magyarok alapították. Kerelőszentpál pedig ebből keletkezett és az uradalom idetelepített személyzetéből gyarapodott.

III. Neve. Kerelőszentpál nevét csak összehasonlításból és régies alakjából (Kerellő) magya-

rúzzhatjuk meg. Szentpálnak azért hívják, mert temploma kezdetül fogva szent Pál tiszteletére volt felajánlva, vagyis mint a pápai tizedjegyzék is nevezi 1332-ben: „Ecclesia ad Sanctum Paulum“, tehát kezdetül fogva szent. Pál ekléziája, szent Pál községe volt. Kerelő előnévvel azért bír, mert Kerelő ősrégi község mellett fekszik s hogy ezáltal megkülönböztethető legyen a többi magyarországi Szentpál községektől (pl. Homoródszentpál, Kerelőszentpál stb.)

A mi pedig a „Kerelő“ elnevezést illeti, azt ezen újabb alakjában megmagyarázni alig-alig lehetne. Némelyek azt hiszik, hogy ezen alak a régi „Kerelő“ alakból származhatott. Lehet, mert kerelőkre nemcsak régen lehetett, hanem még ma is lehetne szükség, mert a dús buza- és kukoricatermés folytán télen-nyáron, éjjel-nappal, esőben-melegben annyi varjunk, csókánk, hollónk van, hogy sokszor repülés közben elveszik a napnak áldott világát, ellepik a templom tornyát, a grófi kastély fedelét, úgy hogy ezeknek elűzésére, eljlesztésére a régi kerelőieknek oly sok „kerelő“-re volt szükségük, hogy azokról kapta falujuk is a kerelő (ke-

OBERBAUER A. UTODA

BUDAPEST, IV. VÁCI-UTCA 41.

„A legjobb hírnévnek örvendő és legregibb egyházi szerek, ruhák, zászlok stb. gyára“

Arjegyzék kívánataira ingyen és bérmentve.

egyháza s a pápaságra egy újabb csapást mérjenek. A ki isméri X. Pius szívjóságát és békeszeretét, az elképzelheti, hogy maga a pápa mennyire sajnálja és fájlalja azt az izgalmat, a melyet nyilvánvaló szándékosággal csaknem napjainkig folyton növeltek is fokoztak. S ebbeli sajnálkozását a szentatya a kormányokkal szemben ki is fejezte s a németországi püspököket az encyclica hivatalos közzétételétől el is tiltotta, nehogy a mesterséges izgalomnak újabb tápot nyujtson.

S a pápának ezen igazán lojális eljárására mi következett? Diadallal harsogták első sorban porosz és osztrák lapok: A porosz kormány s mindenek előtt a vérig sértett protestántizmus fényes győzelmet aratott a csalhatatlan Róma felett, még pedig olyan győzelmet, a melynek hasonmását hasztalan keressük a világtörténelem lapjain: a német kancellár megmutatta a világnak, hogy miként kellett és lehetett a német nép többségének protestáns öntudatát a római túlkapással szemben megvédeni; a római kuriánál levő porosz követ fényes jelét adta diplomáciai tehetségének, hiszen ő bírta rá a Szent-széket, hogy meghátráljon stb. stb. Magától értődik, hogy ezt a nótát fújták hazánkban is, akárcsak a szintén Wienből importált „Lustige Wittve“ fülesiklandozó áriáit.

Valóban nagy áldozatot hozott a pápa akkor, mikor az encyclica kihirdetését az u. n. felekezeti béke érdekében abban-

hagyatta. Ezen eljárás azonban világért sem jelenti az encyclica visszavonását. Hiszen a pápa a körlevélnek nem a tartalma t vonta vi sza; hanem csupán eltekint attól, hogy híveinek szóló körirata hivatalosan kibírdettesék olyan helyeken, a melyekben az — akarata és szándéka ellenére félreértésre és esetleges megbotránkozásra szolgáltat okot.

Hiszen ez nyilvánvalóvá válik azon válasz által is, amelyet a bíboros államtitkár 1910. június hó 13-án a porosz követnek adott. „Az alulírott bíboros államtitkár a porosz nagykövet őexcellenciájának július hó 8-án kelt s a porosz népnek az „Editae saepe“ encyclica közzététele után nyilvánult felháborodását jelző iratát tisztelettel átvette. A Szent-szék azon meggyőződésben van, hogy ezen felháborodás oka onnan származik, hogy a körirat célját, amelyet az encyclica szem előtt tartott, félreismerték s hogy ennek következtében a körirat néhány részét oly értelemben magyarázták, mely a Szentatya szándékától egészen távol áll. Az alulírott bíboros tehát kijelenti, hogy őszent-sége igaz sajnálattal értesült ezen felháborodásról, mivel — amint azt már nyilvánosan és ünnepélyesen kijelentette, olyas szándék, hogy Németország nem-katolikus polgárait vagy fejedelmét megbotránkoztassa, soha szívéhez nem fért. Végül még emlékezteti a bíboros államtitkár a nagykövetet arra, hogy a szent-

atya a német nemzet iránt táplált tiszteletét és rokonszenvét minden korbéli alkalomkor s legközelebről egy német zarándokcsoport fogadásakor is kifejezésre juttatta.

Egy nappal ezen irat keltezése után Mühlberg német nagykövet tisztelettel a vatikánban s kormánya nevében és megbízásából tudtára adta a bíboros államtitkárnak, hogy a porosz kormány a Szent-szék választát megelégedéssel vette tudomásul s őt — t. i. a nagykövetet — egyúttal megbizta, hogy a pápának a birodalmi kancellár mélyen átértett háláját tolmácsolja. Ezzel az egész ügynek aktái le is záródnak. De — sajnos — még mindig fel-felüti magát egy-egy elkésett hang, hol a sajtóban, hol meg egyes gyűléseken; ám nagyobb visszhangot nem képes kelteni. Belátják már az okosabb protestánsok is, hogy az a mozgalom, felháborodás, megbotránkozás bizony amilyen indokolatlan, épen oly felesleges is volt s hogy az egész encyclica ügy nem volt egyéb, mint „zivatar egy pohár vízben“.

(Folyt. köv.)

A nagyszebeni oltáregyesület 50 éves jubileumi ünnepe és a főpásztori látogatás Nagyszebenben.

Utazás Nagyszebenbe.
Péntek, március 3.

Főpásztorunk a délutáni gyorsvonattal utazott el a szebeni nagy napokra. Kíséretében volt dr. Fejér Gerő régens és felelős szerkesztőnk. Kiskapuson hozzánk csatlakozott báró Szentkereszti Anna és Merza István Erzsébetvárosról és özv. Sándor Lászlóné Segesvárról. A vonat kivilágítása Szeben felé az s i a i, a rázása elsőrangú.

Megérkezés

pont 9 órakor. Az állomáson Szeben fiatal plébánosa fogadta a főpásztort s kíséretével együtt a plébániára hajtottak; rövid, bőjtös vacsora és lefekvés, hogy erőt gyűjtsenek a holnapi munkanapra.

Szombat Az oltáregyleti kiállítás megnyitása.

Szeretnek dythirambokban irni, a látottak feletti lelkesedés annyira eltölti valómat. Bámulatra kel sáveim, látván, mire képes az elő hit által vezérelt lelkesedés és kitartó munkásság.

50 éve mult, hogy Montenuovó hercegné megalapította a nagyszebeni oltáregyesületet, első erdélyrészi hazánkban. Látott az egyesület fényes napokat is, de aztán eljött a pangás hosszú, hosszú ideje, midőn a csekélyszámú tagok munkássága csak arra szorított, hogy összehordott filléreiből egyetmást beszereztek a templom számára.

Ezechiél próféta látománya jut eszembe. Midőn a kiaszott csontok ott heverték a mezőn

replő) elnevezést. — Van még egy más valószínűség is „Kerellő“ elnevezéséről. Mert megjegyzendő, hogy Kerelő (egy l-lel) csak legújabb használatú alak, de az anyakönyvekben mind „Kerellő“ alakban (két l-lel) fordul elő. Ez alakban már más etimológikus magyarázatát is lehet adni az elnevezésnek. Itt egymás mellett fekszenek Kerellő és Dellő, két ősrégi falu, melyeknek első lakóit a magyarok bevándorlásaikor Kerel és Del pogány magyar vezérek, törzsfők kalauzoltak volna a nevezett faluk mai helyére. Letelepedésről, helyválasztásról lett volna szó. Egyik vezér törzsének a Maroson innen, a másikának a Maroson túl kellett volna letelepednie. De melyik hova telepédjek — nyilóvessél döntötték el. Most Kerel lő — volt a jelszó, és Kerel vezér lőtt s nyíla a mai Kerel-lő helyére esett s azért azt az ő népe foglalta el. Most Del lő — és lőtt Dell vezér is, s nyíla a mai Del-lő helyet jelölte ki népének lakóhelyül. Ezért nevezhették a legrégebbi idők óta e két közeget kettős l-lel Kerellőnek és Dellőnek. De ma már „a helységnevek használatáról szóló 1898. évi IV. t.-c. alapján az országos törzskönyvező bizottság „Kerelő“, „Kerelőszentpál“ alakban állapította meg e községek neveit, s azért a ki ezután nem ily alakban használja és írja e faluk neveit, az nem törvényes formában használja és nem tartja be a helyesírás szabályát.

IV. A plébánia keletkezése és ősrégi-sége. A kerelőszentpáli plébánia majdnem oly régi lehet, mint az ősmagyar kereszténység. A kerelőiek, dellőiek és kerelőszentpáliak is, mint letelepült magyarok, akkor lettek keresztények, katolikusokká, mint a többi magyarok, t. i. szent István király korában, mert csak így le-

hetséges, hogy egy pár századdalkeőbb, 1332-ben már oly szervezett plébániák voltak, hogy pápáik a pápának szép összegű dézsmát, illetve segélyt fizethettek. — Kerelőszentpálon építettek szent István király törvénye szerint egy közös anyateplomot a szentpáliak, buzásbese-nyőiek és marosugraiak, s azért még ma is egy plébániát alkotnak. — A reformáció korában természetesen Kerelőszentpál is követte a körüllevő magyar faluk hithagyó példáját s reformátusokká lettek az ősrégi katolikusok, magukkal vivén azon kor jogtalan szokása szerint a kath. templomot, a kath. papi javadalmat s mindeneiket. Reformátusok voltak a kerelőszentpáliak 1740-ig, a mikor őket mint jobbágyokat újra a kath. hitre térítette vissza III. Gróf Hal-ler Gábor neje, Gróf Károlyi Klára, ki az előbb még kath. templomot a reformátusok kezéből 1740. év Nagyboldogasszony ünnepén P. Fehér Áthanáz firtosi szentferencendi szerzetes és udvari káplánja által visszafoglalta s a püspöktől világi papot kért a kerelőszentpáli hívek számára s azt az uradalma javából kiszakított földekkel szépen és dúsan javadalmazta, a templomot a szükségesséssel ellátta, további sor-sáról alapítványokkal is gondoskodott s unokája Gróf Hal-ler József alapítványlevelében 1801-ben a patronatust, kegyuraságot okmányilag is uradalmára vállalta és gyakorolta is. Jelenleg az uradalom a kegyuraságnak csak terheit viseli, a mennyiben a templomot, plébániát, iskolát fenntartja, gondolzza, a papnak és kántornak fizetését legnagyobb részben fedezi a hívek kevés kepeje és napszáma mellett; de kegyúri jogokat nem gyakorol.

(Folyt. köv.)

s aztán eljött a fuvalom, életre kelt minden, de pezsgő életre, hol az „imádkozzál és dolgozzál” a jelszó, hol az Oltáriszentség iránti élő hit uralkodik, mely lelki újhódást teremt s a finom kezeseket szorgalmas munkára serkenti.

Hohenlohe herceg gondviselészerű szebeni pásztorokodásának második évében ezen újraszületést eszközlő fuvalom bekövetkezett az ő buzgólkodása, lelkesítő szavai, áldozatkészsége s fáradhatatlan tevékenysége folytán.

A háttérben pedig az egylet ujjaformálásának nagy munkáját a herceg édesanyja, Hohenlohe Klodvigné végezte s a kiállítás létrehozását is neki köszönhetik a szebeniek.

Ennek eredménye volt a jubileumi ünnepségek keretében először is az oltáregyesületi fényes kiállítás.

A plebania épületének második emeletén két nagy termet töltött be a kiállítás, hol ragyogó színpompában, a legnemesebb ízlel vezérelte összeállításban bámulhattuk a különböző egyházi ruhákat, fényes ornatusokat, gyönyörű kézimunkákat, az isteni tisztelethez szükséges összes tárgyakat. Lattuk a vs. és kir. család tagjait: Maria Valeria és Maria Rainerio által ajándékozott kazulákat s aztán a Hohenlohe hercegi család ragyogó, fényes ornatusait, kezdve a nehéz arannyal atszótt miseruhától a lilíomos menyasszonyi ruhából készült kazuláig, a sz. Ferencendí nőverek mesteries, finom ornatusától, az Orsolyák Maria Theresia által ajándékozott barokk ornatusáig. Aztán az oltáregyesületi tagok finom munkáit, ajándékait.

A nagyszzebeni oltáregyesület kiállításához testvérileg sorakozott a segesvári oltáregyesület kiállítás, szintén bámulatra keltő finom kézimunkákkal, melyek közül kiválóan feltűnt egy gyönyörű, égetett munkájú antipedium. A fereneműek bámulatos szorgalmáról és kitartásáról tesznek tanúságot. A kiállításban, mely a ragyogó napfényben csillámlott s a diszítés haragos zöldjében méltó keretre tált, ott sürgött-forgott Kegyelmes asszonyunk, a kiállítás lelke, teremtője, rendezője, Hohenlohe Klodvigné, Majláth Sarolta öccsellenciája. Mindenkihez volt leereszkedő szava, kegyes mosolya; szemei csillogtak az örömtől. Örvendett a nagy sikeren, de örvendett azért is, mert ez a nap az ő házassági frigykötésének évforduló napja. Szálljon annyi áldás órára és magas családjára, ahány áldás fog elhangzani azokban a ruhákban, a melyeknek az ő buzgótsága adott létet!

És eljött kegyelmes főpásztorunk is résztvenni nagyszzebeni híveinek örömeiben, megáldani a templomi tárgyakat és Istennek áldását leesdeni azok készítőire.

Az üdvözlő főesperes szavaira szólott a főpásztor a fényes közönséghez, hogy midőn áldást esd le a tárgyakra, áldásért esd azok elkészítőinek minden családtagjára is, annyi áldást, ahány tüöltést tettek azok elkészítésében, ahány üdvös gondolat kelt szívükben azok munkálásában. Figyelmeztette a közönséget a triduumra, hogy hozzák el oda férjeiket, atyjukat, fivéreiket is, hogy azok se nélkülözzeik a kegyelem napját. S aztán megáldotta a tárgyakat.

A delután pedig a tanulóifjúság gyóntatásával töltötte el.

Kegyelmes Főpásztorunk megszokott apostoli munkáját, pihenést nem ismerve, folytatta. A triduum második napján nemetül beszélt híveikhez, késő estig azután a gyóntatószékben ült.

Vasárnap.

Bérmálás. Jubiláris közgyűlés.

Másnap, vasárnap 8 órákor sz. misét celebrált, a nagyszámú hívőket megáldoztatta. Majd beszédet intézett a bérmálándókhöz és 90—100 hívőt megbérmált.

Az oltáregyesület jubiláló közgyűlése a sz. Ferencendí nőverek dísztermében, a nagy termet zsufolásig megtöltő fényes közönség részvételével folyt le.

A pódiumon, a zöld asztal közepén a főpásztor foglalt helyet, mellette az oltáregylet díszelnöke: Hohenlohe Klodvigné kegyelmes asszonyunk és a valóságos elnök, saji Dunka Lujza. Tavolabb az egylet funkcionáriusai és a segesvári oltáregylet küldöttsége.

Mint a széráfok dala, felhangzott egy mellékteremből a tanítónőképző enekkara, Aiblinger: „Ének az Oltáriszentségről” című fenséges dalát adván elő.

Majd a kegyelmes Fővednök megnyitván a közgyűlést, átengedte a szót az oltáregyesület igazgatójának.

Az igazgatói jelentés rövid, tömör előadásban egybefoglalta a lefolyt 50 év történetét. A szebeni oltáregyesület 1859-ben alakult, tehát megelőzte alakulásával még a budapesti oltáregyesületet is. Sok diósőseges napokat élt át. Virágkora Montenuovo hercegné elnökségének ideje alatt volt. Az oltáregyesület hozta be a szegény gyermekek karácsonyi felruházását is először e városban; majd kibővítette hatáskörét és a szegények felsegítésére is fordította figyelmét. Ennek helyébe most a sz. Antal persely lépett, melyből évenként 3000 korona fordítatik a szegények istápolására. Az oltáregyesület sok kiváló érdeme a nagyszzeben-belvárosi templom restaurálása is, melynek költségeit nagyobb részben gyűjtések, estélyek jövedelme stb. által ő szerezte be.

A nagy gonddal egybeállított jelentés felett önagyméltósága elismerését fejezte ki s reményét, hogy a jövő évtized felett tartandó jelentés egy fejezettel fog bővülni és ez: a férfiak munkássága az oltáregyesület, illetőleg a szentségi Jézus körében.

Most következett a testvér oltáregyesületek üdvözlő táviratainak felolvasása. Üdvözlőket küldtek: a budapesti központi, gyulafehérvári, brassói, erzsébetvárosi, dezi, csákingorboi, segesvári stb. oltáregyesületek. Az erdélyi házmegyei központi oltáregyesület üdvözlőjét a központi igazgató, Soóthy Gyula papnöveldei lelkizigazgató, a kezdivásárhelyi oltáregyesületét pedig Balázs Ferenc főesperes tolmácsolták.

P. Kory Ottó szentferencendí tartományfőnök tartotta meg ezután szabad előadását német nyelven, az egyházi művészetéről és általában vonásokban vizsgálta a művészet fejlődését a különböző korszakokon át egészen a renaissanceig és a barokk-stílusig. Elmés észrevételekkel fűszerezte előadását, mely mindvégig érdekes és praktikus volt, előadójának nagy tapsvihart szerzett.

S most az előadói széklet egy hölgy foglalta el, özv. Sándor Lászlóné Segesvárról s tartott egy kedves, lelkes előadást a nő vallásosságáról és szeretetéről. Ritkán van alkalmunk hallani egy hölgy ajkáról ilyen lelkes és bátor s amelletl mély gondolatokkal telt beszédet. A hallgatóságot egészen magával ragadta s a közönség tapsvihart és a főpásztor kegyes, elismerő szavait méltán kiérdemelte.

A záróbeszédet ezen téma: „Krisztus uralkodik” felett Balázs Ferenc főesperes, kolozsvár-szentpéteri plebános tartotta. A nála megszokott mély s amelletl mindig gyönyörű gondolatok, párosulva a kedves előadással, méltó befejezése volt a szép ünnepélynek.

Igy folyt le a szebeni oltáregyesület jubileuma, méltóan az egyesület magasztos rendeltetéséhez és céljához. Bizton reméljük, hogy a mostan elvetett mag egy újabb és szebb jövőnek esiráját hordja magában, midőn, mint Fő-

pásztorunk kifejezte, az alakulandó férfiak kongregációja által a férfivilág is meg fogja tanulni vallását gyakorolni s a nyilvánosság előtt is büszke leend arra.

Az egész fényes közönség ezután a belvárosi templomba vonult, hol a triduum befejezése alkalmából dr. Fejér Gerő gyulafehérvári főnöveldei regens tartott szt. beszédet az óriási közönség előtt, szónoki hévvel fejtegetvén az Oltáriszentség imadásának és a gyakori sz. áldozásnak szükségességét.

Hétfő.

A szentferencendí nővéreknél.

A hétfői napot kegyelmes Főpásztorunk teljesen a szentferencendí nőverek zárdájának szentelte. Délelőtt 8 órákor ünnepélyes szentmise alatt megáldoztatta a leánysereget és 50—60 leánynak a bérmálás szentségét kiszolgáltatta. A sz. ténykedés után a nála szokásos közvetlenséggel atyai szavakat intézett a megbérmáltakhoz imádkozó lelekre, munkásságra, a szenvedések türelmes elviselésére, erős vallásosságra buzdítván a megbérmáltakat. Majd következett a tanítónőképzőintézet Maria-kongregációjának megalakulása és az ünnepélyes tagfelvétel.

Minő fontos hivatást töltenek a Maria-kongregációk a mai világban, szükségtelen fejtegetnünk. S ha valahol áldásos ez a kongregáció nevelő és edző hatása, mindenesetre azoknál, kik a népnek nevelői, tanítói lesznek, kik sokaknak szívébe ültethetik el az üdvös eszmét, s midőn önmaguknak az élet kísértései között a leghatalmasabb védőbástyát alkotnak, másokat is ugyanazon lelki erősségre oktathatnak.

Gyönyörűen fejtegette ezen eszmét az ünnepi szónok, Balázs Ferenc főesperes, a szívéhez értelemhez azelőtt beszédevel. Megragadó előadása a tartalmas és mély értelmű eszmékkel párosulva felejthetetlen lesz a hallgatók szívében.

És most következett az ünnepélyes megalakulási tagfelvételnek megható ténye. A felerbe öltözött jelöltek előbb hangos szavakkal letévén a fogadalmat, a Főpásztor elé térdelek, ki mindnyájoknak külön-külön feltűzte a hivatalsi jelvényeket és megáldott érmeiket. A főpásztor atyai szavakkal véste emlékükbé a cselekvény jelentőségét s kimondotta a nagyszzebeni tanítóképző a „Maria Szeplőtelen Fogantatásáról” nevezett kongregációjának megalakulását.

S az ujonnan megalakult kongregáció még ugyanazon nap delutánján adta működésének első életjelét a következő műsorral: 1. Mattei: „Bouquet de Fleurs” a 8 ms., előadták: Resch K., Kárpáthy T., Jakab M. és Kovács M. képzőint. növ. 2. „Üdvözlő beszéd”, mondta: Domokos K. képzőint. növ. 3. „Örvendezetek az Úrban”, Piel P.-től, három szolamú karének, előadta a képzőint. énekkar. 4. Weiss: „Fantaisie de Salon”, hegedülte: Cservinka T. polg. isk. növ. 5. Eilenberg: „A cigány felhangolja hegedűjét” nyolc kézre, előadták: Fejér E., Czirájk E., Bokor T. és Kisantal M. képzőint. növ. 6. Andorff: „Concert-Fantasia”, citerán előadta: Müller M. képzőint. növ. 7. Mendelssohn: „Beati”, három szolamú karének, előadta a képzőint. énekkar. 8. Várady A.: „Stella Maris”, szavalt: Jeszkely E. képzőint. növ. 9. C. M. v. Weber: „Jubel-Ouverture”, vonós-quinzett két zongorakisérettel, előadta a képzőint. zenekar.

Az ünnepély fényes közönség jelenlétében folyt le az intézeti díszteremben. Az enekdarakok előadása és az üdvözlő beszéd, meg a

szavaltat a szentferencendi nővérek intézetében hagyományos precizitással adattak elő s a főpásztor különös elismerését a nagyközönség tapsviharárt méltán kiérdemelték. És a főpásztor ez alkalmat sem hagyta el, hogy lángszaváival ne buzdítsa a zsenge kongregáció tagjait s a nagy közönséget a kongregációs életre, mely legbiztosabb eszköz az emberi szív boldogítására. Azután késő estig gyöntatott itt és a plébániái templomban.

Kedd

Az elmegyógyintézetben.

A keddi nap reggelén újabb munka várt a fáradhatlan főpásztorra, az elmegyógyintézetben alkalmazott sz. Vince nővérek új kápolnáját és lakosztályát kellett benedikálnia. Az új kápolna gyönyörű kis Istenháza kupolával ellátva. Az imitált márványból készítenő oltár még nincs készen, így a régi kápolnából hozták át az oltárt. Valóban a belügyminisztérium nem szűkölködött a kápolna építésénél, bőkezű volt, mit bizonyítanak a szép festett ablakok és más berendezések is.

Kegyelmes Püspök Atyánk a benedikálást elvégezvén, celebrálta az új kápolnában az első vértelki áldozatot, mely alatt a terezárvaházi növendékek egy kirendeltsége énekeltek. Majd szólott a nővérekhez és az egybegyűlt közönséghez, szavai meghatottak mindenkit és felejtethetlenné tették előttük a ritka sz. ténykedést.

Ezután fogadta az intézet tisztviselői karát élükön az ujonnan kinevezett igazgatóval, Dr. Pándy Kálmánnal.

Az Orsolyák zárdájában.

D. e. 11 órakor már a sz. Orsolyaszüzek zárdájában a szokásos püspöki látogatást vegyezte el. Ez annál emlékezetesebbé vált, mivel a szokásos három évi ciklus elteltével, új főnöknő választásával volt egybekötve.

Főpásztori hatalmánál fogva azonban a választást mellőzte és megbizta újabb három évre a volt főnöknőt, M. Emmith Urulát, ki nek áldásos működése folytán az Orsolyazárda új virágzásnak indult. Aki tanuja volt a főnöknő fáradhatlan tevékenységének, mely az intézet emelésében, az iskola, internátus felülvizsgálásában nyilvánult, továbbá azon valóban bámulatos áldozatkészségnek, midőn saját családi vagyon feláldozásával számtalan oldalról összegyűjtött fillerekkel az Orsolyák ősrégi templomát oly fényesen restauráltatta, az csak örvendeni tud a főpásztori rendkívüli intézkedések és garanciáját látja az újabb fejlődésnek.

A Terézvárházban.

A kegyes főpásztor végül szeretett árváiról, a Terézvárház növendékeiről sem felejtkezett meg, nekik szentelvén a kedd nap délutánját. Örömpesze várták a kis árvák és nagyok egyaránt a Püspök Atyát, ki ei is jött kíséretével és meghallgatta a növendékek ünnepi előadását. Az előadás másora a következő volt: 1. Nyitány, előadta a gimn. növendékek zenekara. 2. Üdvözlő, mondotta Kuta György II. el. oszt. 3. Ének, az el. isk. énekkara. 4. Üdvözlő beszéd, mondotta Magyarország József VIII. gimn. oszt. tanuló. 5. Ének, az el. isk. növ. énekkara. 6. „A rózsamáli szobor”, szavaltta Fejér Sándor VIII. oszt. tanuló. 7. Induló, előadta a gimn. növ. zenekara.

A főpásztor, ki annyira szereti kis árváit, látható örömmel nézett végig azok nagy seregén és szerető szívének bensejéből szólott hozzájuk úgy, amint ő szokott és egyedül tud szólni hozzájuk.

Igy folytak le a nagyszabású oltáregyesület

jubileuma és a főpásztori látogatás fényes, emlékezetes napjai. Fényes és örvendetes napok voltak azok, melyeket az sem tudott megzavarni, hogy bizonyos körök előadták a városi színházban a katolikus ellenes „Glaube und Heimath” című tendenciós szindarabot, melynek előadását legutóljára az alsóausztriai helytartóság betiltotta. Sz. vallásunk a szeretetet nemcsak hirdeti, hanem gyakorolja is és a gyűlölet eszközeivel harcolni soha sem fog.

— I.

Édesatyák sorsa.

Öt perc múlva hamvazószerda, de benn még tart a bal, pedig zöldet-veresét lát már a táncosok szeme. Az ivóban, illetőleg étkezőben édesapák ülnek hallgatagon, álmosan. Tova magános ember ül, jó ismerősöm, benn három lánya táncol, nem esoda, ha megszánom.

É n : Szervusz tata. Rossz a szájad ize úgy-e?

T a t a (rámszól): Új le.

É n : Köszönöm. Nézem a lányaidat, remekül táncolnak. Jogász, díjnok, magantanuló és hadnagy van elég.

T a t a (elkeseredve): A tűz ott vessé fel. (Megnézi az óráját.)

É n : Ne aggódj, van még idő. (Bort locsant a poharamba. Ivás után:) Valami bánt öreg? Látom nincs nyedre az úgy.

T a t a (haragosan): Hagyd el.

É n (ingerlem): Ne vedd rossz néven kérék, de részemről esodálok, hogy itt találak. Általában úgy ismerlek, mint aki nem ül fel az ilyen bolondságnak.

T a t a (kijön a sodrából): Mit beszélsz?!

É n (az önértetést simogatom): Csak ami igaz, öreg. Karakteres ember vagy, van családod, békés otthonod, szép fizetésed, mindenki becsül, fölösleges itt éjelezned, a lányaid úgy is vonzzák a férfiakat, mint én az árnyékomat. Hallomásból tudom, hogy a főjegyző is... Hiszen hát neked is van szemed. (Szótlanul tölt. Iszunk.) Gondolom, megbocsájtod az öszinteségemet, de az a sok mindenféle diák, jogászyerek csak ront az úgyön.

T a t a : Igazad van. Ez a negyedik bál. Elszalasztott bolond voltam. (Csititom: no-no!) Mindig levettek a lábamról, de ha most sem lessz valami láttatja, (kárörvendve:) úgy legyen irtalmas, kegyelmes nekem a jó Isten, hársz-kendőt veszek a fejükre, parket szoknyába, fejtelt cipőbe járatom mind a hármat.

É n : Kérek, el vagy keseredve.

T a t a : Ne csudálkozz. Kimerültem, érted-e! Ennyi erő garasom sincs, (az asztalhoz veri a borszivarát.) Itt decizek egész éjjel, de tovább nem tűröm.

É n : Ugyan-ugyan. Eleg szép fizetésed van, annyit a gyermekeid is megérdemelnek, nem tarthatod elzárva a világtól s többfele. A társadalom...

T a t a : Ne bolygass többet már. A társadalommal nem törődöm, a leányaimat szeretném elhelyezni. Magad is említettél, hogy a főjegyző, hogy őszinte legyek...

É n (közbevága, gúnyosan): Természetesen, bár én mondom, a díjnokkal láttam mulatni a hölgyeket. Külömben szimpatikus fiú, törekvő, szorgalmas és ha gyámolítod, viszi az fennebb is.

T a t a (véglel előnti az epe): Nem hiszem,

de ha igazad van, felgyújtom a cifra gúnyát rajtok, én nem a díjnoknak vettem, én nem a díjnokért virrasztok, küzködöm az étellel 40 év óta.

É n (kacagva): Megnézhetjük, hogy igazam van-e?

T a t a (felugrik, haragosan a táncterem felé siet): Hazatakarítom mind a hármat.

É n (utána sietek, még botrányt csinál. El van keseredve, sok száz koronájába került a farsang. Az ajtónál beérem.)

T a t a (visszatáncorodik, mint Ádám a köszikléről): Oda nézz te! (A főjegyző gyönyörűen bosztonozik a leányával és bár biztosan tudja, hogy a dologból semmi sem lesz, csak úgy a hiúság kedvéért is boldogan sügja a fülembe:) Te... Te... Apósnak érzem magamat.

— rő.

— **Személyi hírek.** Gróf M a j l á t h Nándor, kegyelmes urunk öccse pár napig városunkban időzött. — A főpásztor S z e k e l y János esanadegyházmegyéből visszahívta és s. lelkesnek Torjára küldötte.

— **Főpásztorunk** szerdán tért vissza székhelyére a szebeni napok fáradsága után.

— **Kitüntetés.** T a k ó János dítrói plébános, gyergyói főespernek a király a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta, a közélet terén szerzett érdemei elismerésül. A kitüntetés egyházmegyének papságának dörék munkás tagját érte.

— **Pallavicini Ede örgróf üdvözlése.** Aból az alkalomból, hogy a Hangya kötelekében működő szövetkezetek száma elérte az ezeret, a szövetkezetek tömegesen keresték föl üdvözlőtáviratokkal, köszönetüket és elismerésüket tolmácsoló levelekkel a Hangya elnökét, P a l l a v i c i n i E d e örgrófot, aki az alapító és az első elnök halála óta irányítója és vezetője a fogyasztási szövetkezetek országos intézetének.

— **Gyulafehérvár város képviselőtestülete** e hó 3 án d. u. 3 órakor tartotta első tavaszi közgyűlést. A 24 pontból álló élenk tárgyszorozat sok találó hozzászólásra adott alkalmat. A polgármester, N o v á k Ferenc sir. tan. 1910. évről szóló gondos jelentése után Á v e d Jákó biz. tag mondott köszönetet a szerkesztésért és kéri a gyűlést, hogy az ipariskola bizottságába iparosok küldessenek ki. K ö r ö d y Peter dr. tett erre minden ízében fontos indítványt, a s z i n ü g y i b i z o t t s á g megalakítását hangsúlyozza, mely a mai szimü-irodalom dekadenciájában fontos szerepet töltene be. Dr. T é r i Ödön biz. tag mégis céltalannak tartja, hogy hozzáértő emberek tiltakozásukkal megakadályozzák esetleges szexuális, demoralizáló darabok színehozását. Se az irodalom, se a művelzet és különösen a fiatalság erkölcsi értéke nem szenvedne egy ilyen bizottság áldásos működése miatt. Mindenesetre kíváncsiak vagyunk és nagyon kérjük dr. T é r i Ödönt, miért nem osztja ezt a nézetét, mikor már igen sok város akcióba lépett e kérdést illetőleg. Ide kellene az a bizonyos „morális presszió”, melylyel ugyanezen felszólalásában a város elemi szüségletét argumentálta. Kijelentését azzal támogatta, hogy a vakok intézetének tett 3000 koronára volt „morális presszió”, de a várost közelről érdeklő dolgokra (fürdő, uszodaügy, seprés stb.) az nincs meg. A város elemi szükségleteit mi is hangsúlyozzuk, de fölöslegesnek tartjuk ezeket a kérdéseket a város nemes gondolkodását jellemző kulturális adományt magyaráztatni. Dr. N á t h á n Bernát kir. tan. v. főorvos ugyancsak dr. T é r i Ödön felszólalására kijelenti, hogy a töle telhetőt megtette a fürdő

dolgaiban. A sprés és öntözés kérdését Fuchs Nándor biz. tag a városi tanácsra kívánja bízni, míg az erre vonatkozó határozatra megjön a miniszteri döntés, 1—7 pontig a különböző számadásokat hozzászólás nélkül fogadják el. A lipováni káptalani malom ügyét névszerinti szavazással egyhangulag elfogadják. A fogyasztási adok kérdése sok hozzászólást provokált (Baruch Mór, dr. Adorján Samu, dr. Deutsch Mór, Fuchs Nándor, dr. Körödy Peter biz. tagok), amelyek az itt felmerült bajokra vonatkoznak (adókezelés, a bérszegesség túlnagysága, az ellenőrző tanácsosok külön fizetése stb.). Ujházy Béla v. tanácsos teszi meg ezekre a megjegyzéseit a helyes kezelés felől, mely ellen konkrét esetet nem is hoztak fel. Következett a jelentés a népszámlálásról, 1647 hazban 12146 lélek lakik. Szaporulat 521. A polgári iskola ügyet, a kereskedelmi miniszter leiratát a Lépes-utca végéig terjedő útra vonatkozólag, a Hazai Samu honv. miniszter levelet és néhai Gábor Henrik es. és kir. altábornagy hagyatékát intéztek el dr. Téri Ödön és dr. Adorján Samu b. tagok hozzászólása után. A többi pont tudomásul szolgált, a gyűlés pedig 1/26-után ért véget. Kívánatos volna, hogy az ilyen nagyérdű gyűlésekre a város és a közönség helyes tájékoztatása érdekében kellő időben meghívót kapna a szerkesztőség.

— **Színház.** Szilágyi Dezső szinigazgató a múlt hét végén Gyulafehérvárra érkezett s a városi Vigadóban megkezdte előadásait. A bemutatkozás a Cigányzerelem c. operettben történt. A város színházlatogató közönsége érdeklődéssel várta Lehar kitűnő zenéjű operettjének előadását s tele is volt a terem az utolsó szögletig. Veszedelmes dolog — s ezen okvetlenül segíteni kell, hogy a berendezkedés tüzenrendzeti szempontból egyáltalán nem megnyugtató, sőt a legnagyobb aggodalomra ad okot. Mindössze egy kijárat szabad, s az is befelé nyíló ajtóval. Egy befelé nyíló ajtó teljesen el van zárva, a harmadik pedig a közönség túlnyomó részétől el van különítve. Veszejt esetén hol van hát a menekülés? A második előadásra Az obszt tüzték ki. Hétiön harmadiknak Molnár Ferenc vigjátékát, A testört adták. A jönevű író ismert szellemessége már eleve egy kellemes estét ígert. A szinjáztó társaság meg is felelt a várákosznak. Az igazgatónak kiváló munkaerői vannak. Egy dologra azonban föl kell hívni figyelmét, s ez az, hogy az előadandó darabok során ne igyekezzenek kielejesíteni a pikanteria fele hajló szellemeskedést a művészeti cél rovására.

— **Gyászhir.** A szeben-fogarasi esperesi kerület papsága mély fájdalommal tudtja, hogy fötsziszitellendő Fonyó Péter p. pápai kamarás, kalocsa-bácsi főegyházmezei áldozó pap, nyug. 6-becei plebános, szentágotai lelkész életének 64-ik, lelkipásztori áldásos munkálkodásának 40-ik évében, az Úr Jézus szent akarátján való megnyugvással viselt hosszas szenvedés és a haldoklók szentségeinek buzgó felvétele után, 1911. évi március hó 1-én déli fél 1 órakor Segesvárt elhunyt. Hült tetemei a segesvári kórház halottas házában folyó évi március hó 2-án szenteltettek be; azután szülővárosba, Szegedre szállították. Lelkéért az engesztelő szent mise áldozat március hó 2-án reggel 1/4 órákor mutatták be a segesvári templomban R. I. P. A kerületi papság. A megboldogult lapunknak buzgó munkatársa volt.

— **Felolvasó ülés.** A „Kolozsvári Szent Imre Egyesület Irodalmi Iskolája“ f. hó 4-én este már VI-ik felolvasó ülését tartotta meg egyesületi helyiségében. Megnyitójában az elnök

ezen az ülésen a vallási türelemről beszélt. Olyan borsó ez, amelyet régóta hánytak a falra nálunk Magyarországon. Régi kérdés, régi eszme, de nap-nap után bukkannak elő jelenségek, amelyek újból és újból aktualissá teszik ezt a régen elhangzott ígert. Egy kiszólás pl. az egyetem katedrájáról. A kolozsvári egyetemen eddig ez ismeretlen fogalom volt. Ilyen mulatságban eddig csak a „boldog pestieknek“ lehetett részük. A napokban történt és csendesen történt. Nem vetett széles hullámot. Kolozsvárt ugyanis nemes alapon fekszik az egyetemi élet: a hallgató szeretettel, tisztelettel közeledik professorához és viszont. Ennek tulajdonítható, hogy nem is került semmi nyilvánosságra. Egy ősz emberrel szemben utóvégre, még ha téved, akkor is tisztelettel kell lenni. A visszhangot, a feleletet mindenki szívébe zárta. A dolog felett napirendre tértek a hallgatók. El is feleltek. Nem tárgyaltak tovább. Szóval a vallási türelem kérdése, amint láthatni, mégis könnyen lehet aktualis. A műsor második pontja Fóris Salamon Pal „Egyház és társadalom“ című előadása volt. Utána Bárdi István olvasott fel verseket. Végül Nagy Géza szavalt el nagy hatással egy költeményt.

— **A besztercei oltár- és négyelet** által évenként rendezett jótékony célú estélyek általános közkedveltségnek örömezenek a város minden vallású és nemzetiségű közönsége előtt. Március 5-én volt immár a XI. (ez évben a III.) ilyen estély a „Besztercei Kör“ nagytermében. Volt magyar és német szavalt, ének, zongorás hegedűjáték, melyek igen nagy tetszést arattak. Az estély fénypontját mégis a Igátz y Anna művészi éneke képezte. Must a Dénes remek hegedűjátékát cimbalomkísérettel pedig szünni nem akaró tapsal jutalmazta a közönség. A közreműködőknek szívességükért köszönet! Az aránylag csekély 60 filléri belépti díj mellett majdnem 100 korona tiszta jövedelme volt az együletnek.

— **A besztercei plebánia templomát** még a múlt év folyamán ajándékozta meg Kerekes Istvánné szül. Guzmann Alma sajátkeleg fárasztó munkával fába égetett művészkitelű keresztúti képekkel. Ezeket szentelte és állította fel február hó 26-án kisebb ájtatosság keretében P. Biró Lőrinc dési szt. Ferenc-rendi házfőnök.

— **A székelyudvarhelyi oltáregyesület** 1911. március 12-iken, vasárnap a Budapestszállóda színháztermében műsoros estélyt rendez. Kezdete este 8 órakor. Felülfizetéseket a jótékony ügy érdekében hálás köszönettel fogad és hírlapilag nyugtáz az elnökség. Az estély kimagasló pontja lesz herceg Hohenclohe Károly szebeni főesperes szabad előadása.

— **Tánc- és tanulás.** E kettő segítségem illik egymáshoz, ha csak nem tánc-tanulás. Így váltuk eddig, mert így nőttünk fel. Deákok tánciskolája leányokkal, bizony gyenge pedagógiai elv. Sokan tapasztalták ezt. Sok szülő bánta már meg ezt. De ha a diákok maguk közt tanulnak meg táncolni lányok nélkül, ügyes táncmester vezetése mellett rekordot érnek el. Így már megler egymás mellett a tánc és a tanulás. Így volt ez az idei farsangon az erzsébetvárosi diákokkal is. A tornateremben fiúfiúval tanult táncolni, amikor febr. 27-én meg volt az u. n. vizsga, a siker ajánlja, hogy ha már meg kell a diáknak tanulni a táncot — veszedelmek nélkül csak így lehet elérni azt.

— **Mulatság.** A csikmezei Lövész Bizottság febr. 25-én Csikszereván a kolozsvári honvéd zenekar közreműködésével hangversennyel egybekötött táncestélyt rendezett, amely fényesen sikerült. A Hunyadi-nyitány elhangzása után

Szilávik Ferenc tanár olvasott fel ismeretve a katonas nevelés célját és fontosságát. A műsor többi pontját több ének- és zeneszám képezte. A műsor befejezése után kezdetét vette a tánc, amely a késő órákig tartott.

— **Házi mulatság.** A csiksomlyói szeminarium és internátus ifjúsága febr. 26-án d. u. az internátus nagytermében házimulatságot rendezett, amelyen enekkel, zenével, szavallattal, egy rövid bohózat s egy vigjáték előadásával mulattatták a szép számban megjelent közönséget. A műsor minden pontját dicséretre méltó ügyességgel adták elő. A rendezésért s betanításért Récs János hittanárt illeti elismerés.

— **A szoknyanadrág a templomban.** A „Pesti Napló“ március 4-iki számában a fentebbi címen egy cikk jelent meg, amely annak bizonyására, hogy „a katolikus egyházi rendszabás (Ilyen van? Szerk.) nem zárkozik el a haladástól,“ azt állítja, hogy a „római püspöki Kuria vagyis a Vatikán ítélőszéke, mint az öltözködésben való fegyelmek és rend legfőbb hatósága, tegnapi ülésén kegyesen felkarolta és pártfogásba vette a szoknyanadrágot és úgy döntött, hogy az új női öltözékben semmi illetlen se talál stb.“ Ennek a Vatikán nevelésében feltüntetni akaró cikknek teljesen légből kapott volta nyomban világos mindazok előtt, akik ismerik a Vatikán intézményeit. Ilyen naiv állításokat csak a teljes tájékozatlanság vagy a rosszakarat kockázthat meg. Alkalmat ehhez a tendenciós cikkhez az „Osservatore Romano“ egy minapi közleménye szolgáltatott, amely a szoknyanadrágot a józless elleni merényletnek nevezte. Azonban meg kell jegyezni, hogy az „Osservatore Romano“ csak olyan értelemben felhivatalosa a Vatikánnak, hogy a Szentszéknek a nagy nyilvánosságra szánt hivatalos közleményeit hozza. Minden más tekintetben azonban az „Osservatore Romano“ a Vatikántól független önálló napilap. Még pedig szigorúan a keresztény katolikus világnézet alapján álló lap. (O. P. E. V. I.)

— **Tanulmányok képeslapok** kaphatók a szebeni kath. legényegylet vezetőségénél (Lázár Béla káplán). Gyönyörű előképek ezek, összállítva a legényegyletek jelmondataiból. Száz drb ára 6 korona. A tiszta hasznát a legényegyleti házalap javára fordítják. Megrendelések érkeznek meg Nemetországból is.

— **A vakok kolozsvári államilag segélyezett orsz. intézetében** a jövő 1911/1912-iki tanévre vallás és nemzetiségre való tekintet nélkül 15—16 vak fiunővendék vétetik fel. Felvételnél oly 8—14 éves vak fiúk, kik más testi vagy szellemi fogyatkozásban nem szenvednek a vak-ságon kívül. E tanévben több alapítványi helyület üresedik meg s ezen alapítványi helyeket oly szegény szülők vak fiúgyermekkei nyerhetik el, kik szegénységüket szegénységi bizonyítvánnyal igazolni tudják. A kérvények május hó végéig a „Vakok kolozsvári áll. segélyezett orsz. intézet“ igazgatóságához nyújtandók be. Bővebb felvilágosítással az intézet igazgatósága bárkinek szolgál.

— **Hogyan bántak el Amerikában az egyház ellenes lapokkal?** Egyik newyorki lap érdekes történetet mond el arról, hogyan lehet a rossz sajtó ellen a legdradikálisabban eljárni. A mexikói Quadalajára városban történt, hogy egy szabadszajú lap (mint nálunk a „Nap“, az „Est“ stb.) a bold. Szütről és Szent Józsefről gyaltzó cikket közölt. Amikor a város lakosai a szabadtérmészethen gyönyörködve a szokásos sétáshelyen jártak fel és alá, osztogatni kezdtek a gyalázkodó szenny lapot. De ugyancsak megjárták. A hallatlan piszkolódás mélyen felháborította a tönegt. Előkelő hölgyek küldöttségben

mentek a hatóságokhoz és elégteltel kérték válaszuk megsértése miatt. Elhatározták azt is, hogy a hitvány merényletért kiengesztelik a bold. Szület és Szent Józsefet. Az erre kitézőt nap-pan 40 ezer ember járult a szentségekhez és minden templom megtelt ájtatos hívőkkel. A székesegyház szónoka az alkalommal lelkes szavakban felhívta hallgatóit, hogy a hasonló irányú lapokat tiltsák ki házaikból. Másnap a legtöbb ház kapuján egy kis cédula volt kifüggesztve: „Katholikus ellenes lapot nem fogadunk el!” A gyalázkodó lap rövid idő múlva előfizetők hiányában megszűnt. A városnak 100 ezer lakosa van, de mert valamennyien jó katolikusok, a Mária gyalázó lap senkinek sem kellett. Ki merné ezt nálunk megtenni. Pedig akárhányszor nálunk volna ok is, alkalom is a kath. öntudat ily frappáns megnyilatkozására!

— **A szélhámos spanyol herceg.** A „Pais” nevű spanyol és a francia „Matin” nyomán a hazai lapok egy része is azt írta, hogy Montemar spanyol herceg szélhámososságairól egy katolikus pap rántotta a leplet oly módon, hogy „megtörte a gyónás szentségét” és jelentést tett a rendőrségnek a csalásról. Kérdést intéztünk ebben az ügyben a madrid-alcalai püspöki aulához, ahonnan a következő felvilágosítást kaptuk: Montemar herceg gyöntatója tanácsára ő maga fedte fel visszaéléseit Los Andes grófnő ismerősei előtt, mire a grófnő panaszt emelt a herceg ellen. A gyónásititok elárulásáról szóló híresztelést teljesen alaptalan rágalom (O. P. E. V. I.)

— **Helyreigazítás.** Az O. P. E. V. I. közli velünk a következőket: Néhány nap előtt „A Nap” hosszabb híriben számolt be arról, hogy a Szent István-Társulat elbocsátotta a szolgálatból Mayer nevű portásat, aki valamikor vagyonos privigyel gazda korában minden vagyont a néppárt céljaira áldozta. Ezzel szemben az az igaz, hogy a Szent István-Társulat igazgatósága febr. 8-ik ülésén azt határozta, hogy Mayeri, aki már idős ember, felment a terhes éjszakai portás szolgálatából és beosztja nap-pali szolgálatra a könyvkereskedésbe. Az igazgatóság e határozata közöltetett „A Nap”-on, mire az helyt adott a rektifikációnak, feltárva olvasói előtt a valóságnak megfelelő tényállást (O. R. E. V. I.)

IRODALOM. MŰVÉSZET.

* **Mosolygó kedves gyermekarcok.** Csupa apró, kedves kis iskoláslánykák tekintenek felénk. A jeles nagyváradi leányiskola kitüntetett tanulóit. Beljebb a bővirág és Téliöld regéje, majd A tüzes parázs címmel egy pályadíjat nyert angol elbeszélés. — Lenke, a kis békepostol folytatásos gyermekregény emelik ki a kedvelt „Kis Pajtás” tartalmát. Ismeretterjesztő: a részarvasról, hangyákról, eszkimókról gazdagítja a kis olvasók ismeretét. — A humoros kacagatók rész sok-sok kacagtatást fakaszt a gyermek ajkakra. Aztán Báthory Gábor kedvesen esengő-bongó versei megragadják az érdeklődést és figyelmet. A fejtörők az ész és gondolkodás tornája, amelyben élesedik az elme. A játékrovát új és mulatságos játékokban gazdag. A „Kis Pajtás”, ez a kincsesháza az érdekesnél-érdekesebb olvasnivalóknak, februártól júliusig csak 4 korona. Tessék csak, míg el nem felejtí, egy levelezőlapon mutatószámot kérni „Kis Pajtás”, Budapest, VII., Thököly út 16. címen.

* **Stampay** kath. ének és imakönyve ár-
emelés nélkül 32 lappal bővítve, XVII-ik kiadásban, új, ingyenes kottafüzet, eszesen kötve: 30, vászonban 50 fillér. Tízre egy ingyen jár. Kapható bőrkötésben is a szerzőnél Kőbölkiton, Esztergom-megyében.

* **Alkoholizmus ellen.** Az „alkoholel-
lenes szövetség” ilyen című folyóiratának 2-ik száma most jelent meg a köv. tartalommal: Társadalmunk fejlődésének akadályai: Petres Elek; A hitoktatás az antialkoholizmus szolgál-
latában: Schügerl Gyula; A népiskola az alko-
hol ellen: Rozsondy István; Aki vízzel
gyógyít (színmű 3 felv.-ban): Ince György;
Mozgalmunk: Absztinens, Level, Különfelek,
Szerkesztői üzenetek. Megjelenik havonként Koz-
lozsvárt, Karolinater 7. sz. Előf. ára egész évre 2 kor.

* **Az áldozatok szava,** vagy a szabadkő-
műves terrorizmus. (Adatok egy világámitó szö-
vetség történetéhez, Ára 10 fill. 100 pl. 9 ko-
rona. Megrendelhető Budapest, VIII., Maria-ut
26 sz. a „Mária Kongregáció” kiadóhivatlatában.)
A kiüldözött portugál jezsuiták főnöke. P. C a-
b r a l Lajos ékes hangú rőpiratban felel azon
hamis vádakra, melyekkel a forradalmi kormány-
tagjai a jezsuitákat illették. Ez a rőpirat hatal-
mas vetőként hangzott el az igazság nevében.
Fordítása minden művelt nyelven megjelent.
Annál szívesebben látjuk a rőpirat magyar for-
ditását, mert a szentációba utazó sajtó, mivel
a forradalmárok közvetlen tudósításait adta le,
tendenciozusan ferde képét adta a portugál vi-
szonyoknak. P. Cabral gyönyörű, könnyeket fa-
kasztó szavai megvilágítják a forradalmárok lel-
kületi terveit. A magyarországi szabadkőműve-
sekről rantja le a leplet zárószavában a rőpirat.
Ajáljuk az igazság barátainak figyelmébe.

TAN- ÉS NEVELÉSÜGY.

A gyergyói rk. tanítóegyesület

f. év február 23-án Kilyénfalván tartotta teli
rendes közgyűlését.

Miklós István elnök megkapó szavakkal
eseteit a népnevelő teendőit és felhívta az
egyesület tagjait, hogy a szónoklás és olvasás-
sai ne elégedjék meg, hanem lépjen a tettek
terére: mert a cselekvő emberekre van most
égető szükség.

Salamon Joákim az I. osztályban a hasz-
nos és kártékony állatokról tartott előadást. Itt
mindenkit meglepett a tanító és tanítványok
ártatlan közvetlensége és kedves bátor felelete.

Horváth Mihály a beszédértelme gyakorlat
kezelése és annak irodalmáról tartott előadást
készültségre valló értekezlet. Kézírónyíl me-
legen ajánlotta a Dreisziger Lakóhely ismeretét,
mely a Szent István-Társulatnál kapható.

Szopos László a Hajnódele név iskolapadot
ismertette, mely célszerűsége fogva érdemes
a terjesztésre. Kapható Csikszeredán.

Páll Albert a múlt évben elhalt László és
Marthy kartársak felett mondott szívhez szóló
rövid emlékezésedet.

Szántó Árpád pedig tartalmas szavallatával
gyönyörködtette a közgyűlést.

Páll Albert indítványára a Tanítókháza ja-
vára összegyűjtött 2000 koronányi összeget az
egyesület kiegészíti 3000 koronára, hogy már
a jövő tanévben egy tanítógyereket elhelyez-
hessen. A kiegészítés megkönnyítésére indítvá-
nyozó 50 koronát felajánlott.

Továbbá a gyergyói rk. iskolák története
és tanítók életrajzának összeállítására — a
milleniumban ez irányban irt munka alapján —
Páll Albertet megbizta.

Másolat.

Szám 14513—1911.

XI.—3.

Pályázati hirdetés.

A gödöllői állami méhészeti gazdaságban
az 1911. év folyamán hat időszaki tanfolyam fog
tartatni, a következők beosztás mellett:

Május hó 1-től 18-ig földműves gazdák;
május 24-től június 10-ig vasuti alkalmazottak;
június 14-től 27-ig lelkészek; július 1-től 18-ig
és július 26-tól augusztus 12-ig néptanítók;
végre augusztus 15-től 28-ig nők számára.

Céljuk ezen tanfolyamoknak, hogy a részt-
vevők a méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteit elsajátítsák. S a mehkaptárak és mé-
hészeti segédeszközök készítését is megtanulják.

A tanfolyamok hallgatói azoknak tartalma
alatt teljes ellátásban díjtalanul részesülnek,
sőt a m. kir. államvasutak vonalain III ad-
osztályú úti jegyük árának megtérítésére is igényt
tarthatnak. A 7—16. vonalszakaszon túl lakók
utiköltség megtérítés kezdvényeiben csak
akkor részesülnek, ha a részükre felvételük eseten
megküldendő felárú jegy váltására jogosító
igazolvány használatát mellett utaznak.

Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató
vétetik fel. A pályázati szándékozók felhívhatók,
hogy egy-egy koronás bélyegjeggyel ellátott fo-
lyamodványukat, melyben a foglalkozásuknak
megfelelő tanfolyamra való felvételüket kérik, a
m. kir. földművelésügyi miniszterhez címezve
felettes hatóságok útján, a földművesek és más
foglalkozásuk pedig községük előjáróságának
ajánlásával ellátva legkésőbb egy hónappal az
illető tanfolyam kezdete előtt nyújtsák be.

Előnyben részesülnek azok a folyamodók,
akik a tanfolyamra való felvételüket már előző
években is kérték, de helyszüke miatt figyelembe
vehető nem volt.

Budapest, 1911. február 17.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Áthelyezések.

A kultuszminiszter Orban Kálmán hunyad-
vármegyei segédtanfelügyelőt a biharvármegyei
kir. tanfelügyelőséghez helyezte át. Fülöp Anna
gyimesfelsőlöki áll. el. iskolai tanítónőt a vallás-
és közoktatásügyi miniszter Mezőkovácsháza
(Csanád-m.) helyezte át.

Tanítók szanatóriuma.

Megirtuk, hogy az „Orsz. Kath. Tanügyi
Tanács” februári ülésén határozatban kimondta,
hogy megalakítja a tanítók keresztény
szociális szakosztályát, mely-
nek tagjalehet kivétel nélkül
minden kath. tanító, működjen
bár hitvallásos, állami, vagy
közégségi iskolánál. Most a szakosztály
nagyfontosságú, konkrét tervvel lépett elő:
célul tűzte ki a tudóbajos tanítók szanatóriumá-
nak létesítését. Ha a keresztény tanítóság tá-
mogatni fogja a szakosztályt működésében, ala-
pos a remény, hogy a terv mihamar testet ölt.

Csikvármegye

kir. tanfelügyelője a vallás- és közoktatásügyi
miniszter jóváhagyásának fenntartásával Voith
Miklós okl. gazdasági a gyergyóalfalvi áll. felső-
népiskola gazdasági szaktanítói teendőinek ideig-
lenes ellátásával megbizta.

Kinevezés.

A kultuszminiszter Máhr Clementine okl.
tanítónőt a gyimesfelsőlöki áll. el. iskolához
rendes tanítónővé kinevezte.

Hackl N. Lajos

orsz. ének- és zeneoktatási felügyelő kérest intézett a vármegye kir. tanfelügyelőjéhez azon iskolák nevsoraért, ahol dalegesületek működnek, vagy a melyeknél ezek zenehez értő tanerő segítségével megalakíthatók volna.

Államsegély.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a esküsmlyői róm. kath. tanítóképző intézetnek 11835 korona államsegélyt engedélyezett.

CSARNOK.

A papi nyugdíj rendezéséhez.

II.

Ad 18. §.

Ezen szakasznál, vagy ezt követőleg új szakaszban ki kellene mondani, hogy halálos betegségben, ha még az illető nyugdíjazva nem lett, de evidenter elhagyott és szükségét szenved, hogyan történjék a segélyezés?

A rozsnói püspök pár hónap előtt külön betegsegélyző pénztárt szervezett és ehhez 10.000 forinttal járult, hogy haldokló papjai szükségét ne szenvedjenek, amellett orvos és gyógyszer dolgában rövidséget ne lásanak. Minap meg szélhűdés érte egyik derék paptársunkat, . . . de aztán nem volt miből orvosoltassa magát, et desperans de sua aegritudine se suspendit. Másik paptársunk meg adóssággal léven túlterhelve, betegségében azt mondá: „sem papot, sem orvost ne hívjanak”, aztán misere perit . . . pedig a nyugdíjalapra 25—30 éven át fizetett.* Az oly beneficiumokon, mint Nagysink, Orláth, Vöröstoronny, Alsókapnik, Marosportus stb. ma már adósságcsinálás nélkül pap alig élhet meg, — s ha ott kell meghalnia, paptársi szeretet volna-e végnapjaiban a kétségbeesésnek és gyöszörűségnek nélkülözésnek kiténni akkor, midőn a nyugdíjalapba 20—30 éven át fizetett? — és mitsem élvezett?

Ezért itt beszúrandó lenne:

„Súlyos betegség esetén, vagy pláne halálos ágyon, ha ezt a kerületi esperes vagy főesperes is kérésre, elnök 3—400 koronát utalványozhat táviratilag orvosságra és ápolás céljaira. Ezen összeg hovatartásáról a kerületi esperes vagy főesperes elszámol a nyugdíjintézetnek s ha a kisebb javadalmaknál szükségét szenvedni látna a halálos beteg, annak ápolásáról és tisztés ellátásáról 1—2 hónapon át intézkedik a nyugdíjalap terhére.

Ugyanesek három hónapi nyugdíjilleték táviratilag kiutalható a kerületi esperes sürgős előterjesztésére oly esetekben, mikor a csekély javadalmú s tényleges szolgálatban levő paptársnak elhalálása alkalmával annyija sem maradt volna, hogy a tisztességes pap temetés költségeit fedezze. Azonban a kerületi esperes feladata leend az is ily esetekben, hogy a plébánián rögtön mindent zár alá vegyen, rögtön leltározatasson és mindent lepecseteljen s hazai törvényeink értelmében a temetési költségeket a hagyatékon lehetőleg megvegye és a nyugdíjalapnak visszatérítse. Ha ebből emlékkeresztre nem telnek, egy megfelelő kökereszt felállításának költségeit is a „kisegítő alap” viseli a papi dekorum címén.

Ad 14. §.

Második bekezdés itt azt mondja: 40 éves korontúl sem a szerzetesrendből,

sem más egyházmegyéből többé a nyugdíjintézet rendes tagjai köze nem léphet; de elhallgatja, mi történjék mégis vele, ha pl. apoplexia éri, és munkaképtelenné válik?! Hát akkor ezt koldulni küldjük, vagy kórházba kényszerítjük papi szeretetből, míg aziszor hangsúlyozunk. Itt van pl. a nagysink pap, ha itt is szélnek eresztik, Kalocsán sem kap semmit, munkaképtelenség esetére mi történjék vele?! Talan engedjük koldulni házról-házra?! Vagy koldus tarisznyát akasszunk az ilyenek nyakába, aztán mehetnek, amerre birnak?!* Beszurandó volna tehát ez:

„A nyugdíjintézet rendes tagja nem lehet: . . . de ha legalább 10 éven át szolgált és legalább tíz évig fizette a nyugdíjjarulékokat, munkaképtelenség esetén paptársi szeretetből havi 60—60 korona kegydíjjal élve a kisegítő alaphoz, vagy a szegény papok és kántorok alapjából, amiért az idősebbi főpásztorhoz kell egyenesen folyamodni. Halálos betegágyon s nagy betegség esetén ugyaninnen kaphat némi segélyt a kerületi esperes közvetítése folytán, s ha semmi hagyatéka nem volna, temetkezési költségeit is a kisegítő alap fedezi, mint a többi oly papoknak, kik vagyontalanul haltak el.”

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

E. M. Kisegítőalap. Beküldött dolgozatában említett alap jövedelmét az alapítólevélben kijelölt célra fordítják s illetékes helyen is kijelentették, hogy más alaphoz beolvastatni nem engedik meg. Az ezen alaphoz dotált papok fizetését az országos Congrua-alap terhére átírni már nem lehet. Dolgozatot visszaküldjük, szíveskedjék megőrizni, később meg felhasználhatjuk.

PÁLYÁZAT.

Az ozsdolai róm. kath. tisztán kántori állásra pályázatot hirdetünk.

I. Javaldalma: 1. Három szoba, egy konyha, kamra, pincéből álló tisztességes lakás, megfelelő gazdasági épületekkel és veteményes kerttel. 2. 150 kal. ősz. 150 kal. tavasz kepe. 3. 75 tere tűzifa. 4. 280 kor. 40 fillér oszpora. 5. 100 kor. stolaris jövedelem. 6. Szentmise alaphoz 65 kor. 7. 7 kor. regálé váltás. 8. 9 hold elsőminőségű tagosított szántó és kaszáló haszonélvezete.

II. Kötelességei: 1. A róm. kath. egyházban előforduló mindefféle szertartásokat pontosan és szakavatottan végezni. 2. Vasár- és ünnepnapokon a szentolvasót előimádkozni. 3. Májusi és októberi vecsernyéken pontosan megjelenni. 4. Ugy az olvasott, mint az énekelt plébánialis miseken orgonázni és énekelni. 5. Az állami elemi iskolában az egyházi éneket tanítani. 6. Kántor köteles lesz a kántori lakáson előforduló kisebb javításokat 20 korona erejéig saját költségén eszközölni.

Pályázati határidő 1911. március 24. Ezen határidő alatti vasárnapokon pályázók kötelesek lesznek kántori próbára megjelenni. Csak okleveles egyének pályázhatnak. Megjegyeztetik, hogy fenti javadalom, kivéve az ingatlanokat $\frac{1}{3}$ részben 1911. szept. 1-ig a jelenlegi segéd-kántor illeti. Akik ezen állomást elnyerni óhajtják, kántori oklevéllel, keresztlevéllel és szolgálati bizonyítvánnyal felszerelt ker-

vényüket 1911. márc. 24-ig az ozsdolai róm. kath. plébániai hivatalhoz küldjék be. A megválasztott és püspökileg kinevezett kántor 1911. május 1-én köteles lesz állomását elfoglalni.

Ozsdola (Háromszékvm). 1911. febr. 25.
Az egyháztanács.

Szőlő-

oltványokat

szálatamerikai sima és gyökere- res vesszőket különféle faj- jokban, fajsz- taságért jótállva, legdusabbvalasztékban a márevek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlő-oltvány telep.

TULAJDONOS:

CASPARI FRIGYES.

Medgyes 75. sz. (Nagyküküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett **elismerő levelek**, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségtől úgy sző- mint irásbelileg bizonyosságot szerezhet magának **fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.**

TÖKÉT szerezhethet magának, aki pályanyertes fel- találó — problémáinkat meg- fejti. Ingyen küldi szét a patent újdonságok nemzetközi keres- kedő társasága.

C. Kröggel & Co. Cöln am Rhein.

100 évben csak egyszer

van alkalom gyümölcsfákat és másféle faiskola terméket ily olcsón és jó m- nőségben venni. Senki se mulassza el tehát ezt a kedvező alkalmat, s rendelje meg a szükségeseiket **azonnal** az alábbi árjegyzék szerint ameddig a készlet tart. **Gyümölcsfák, Diszcserjék, Tüleve- lűfák, Vadoncák** a faiskola teljes ki- takarítása miatt **mélyen** leszállított áron kaphatók.

Caspari Frigyes és Társa

faiskola, Medgyes, Nagyöküllő m.
— Árjegyzék kívánatra bérmentve. —

FLEISCHER JÁNOS

(Keresztény katolikus cég)

egyházi ruha és reverenda-szabó
PÉCS, Ferenciek-u. 9.

Ezek hosszú gyakorlatla képesit a legjobb szabású, minőségű és finoman kidolgozott **re- verendák** és **cimadák**, papi civil öltönyök előállítására.

Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készítésére rendeztem be. **Mindennemű egy- házi ruhák:** casulák, pluvialek, velumok, had- dachinmok, minisztráns ruhák, zászlok, lobogók, karigek, álbák, kehelyruhák stb. készíttetnek.

Nem kell sem Budapestre, sem Bécsbe menni. Üzletem **versenyképes** minden pesti vagy bécsi öbeggel **ugy szabászat, mint ár és minőség** tekintetében. Tessék meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón és jól eszközöltelek.

Költségvetés, árjegyzék ingyen!
— Személyesen is megjelene! —

* Nem nálunk.

Szerk.

* Ilyen meg nem történhet!

Szerk.

HAZAI IPAR!

ALAPITTATOTT 1770.

Andrásófszky Efraim

múharangöntő Kolozsvárt, Kossuth L.-u. 36. sz.

Ajanlja a főtisztelendő minden felekezeti magas papság, egyházközség és t. kts. gondnokai figyelmébe Erdélyben legnagyobb

harangöntődjét.

Elválllja minden fajta harang öntését vagy repert harangok újraöntését és azok becserelését. Ajanlja továbbá az általa feltalált s a birodalom mindkét felében kir. szabadalommal kitüntetett vaskoronás felszerelését felelősség mellett. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesít.

Költségvetéseket kívánatra bérmentve küldök azonnal.

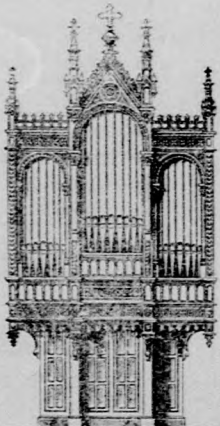
Tisztelettel **Andrásófszky Efraim.**

NARANCS

vörvörös catániai legeslegjobb minőségű ötkilós postakosárral 2,80 K., eredeti kosárral 100 darabbal 5,20 K., eredeti ládával 180 avagy 150 darabbal 7 K., eredeti ládával 360 avagy 300 darabbal 12 koronaért. **Muskatnaranccs** vérpáros primissimó minőségű szép nagyok eredeti ládával 100 avagy 80 darabbal 8 K., eredeti ládával 200 avagy 160 darabbal 12,50 koronaért. **Sárga fajnaranccs** messinai mézédés ötkilós postakosárral 2,50 K., eredeti ládával 180—150 darabbal 5,25 K., eredeti ládával 300 avagy 200 darabbal 10 korona. **Citrom** elsőrendű ötkilós postakosárral 2,20, eredeti ládával 180 darabbal 5.—, eredeti ládával 360 avagy 300 darabbal 9 K. **Karfiol** csodaszép fehér ötkilós postakosárral 2,20, tizkilós kosárral 3,60, eredeti kosárral 18 darabbal 4 korona. **Maroni** római konzervált tartós telifűzű ötkilós postakosárral 2,60, huszonötökilós zsákkal 9 koronaért. **Füge** kiskoszori idei különként 50 fill. **Szentjánoskenyér** mézes különként 30 fillér. **Arachid** amerikai mogoró hejas, cukraszok sütemény készítéséhez használják, különként 80 fillérjével, tizkiló vételnél különként 70 fillér. **Mogyoróbél** levantei kimérve különként 160 fillér. **Datolya** Califat különként 86 fillér, francia berber datolya kimérve különként 2,20 K. **Malagaszőő** extra Rovax kimérve különként 2,50, francia hejas mandula különként 2,30 K. **Loucumfüge** primissima egy és két kilós ládikákban különként 1,30 K. **Cukrozott gyümölcs** bozeni kiváló szép vegyes egykilós ládikával 3,40 K. **Mazsolaszőő** világos kimérve különként 1,90 koronaért szállítja utánvétellel bérmentlenül az **Agrumen déli gyümölcs nagykereskedése** Budapesten, Szarka-utca 7. Tessek előnyarjegyzéket kérni friss gyümölcsökről és déli gyümölcsökről.

BODA JOZSEF

ORGONA ÉS HARMONIUM ÉPÍTŐ CSIKTAPLOCÁN.

Van szerencsém a főtiszt. papság és a m. t. egyháztanács szíves tudomására hozni, miszerint

orgona és harmonium építő műhelyemet

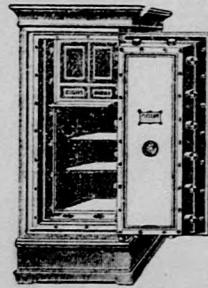
teljesen ujonnan rendeztem be, minek utánna módomban áll a legnagyobb szabású orgona építését is elvállalni. Bárminemű javításokat és átalakításokat jutányos árban, pontosan eszközölök.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri, kiváló tisztelettel **Boda József, orgona és harmonium-építő Csiktaplocán.**

ALAPÍTVÁ 1898.

ALAPÍTVÁ 1898.

Magyar gyártmány.

Tudvalevő, hogy minden egyháznak tűzmentes szekrényt kell szereznie. Amely egyháznak még eddig nincs tűzmentes szekrénye, forduljon bizalommal ...

METEOR

penzszekrény- és tresorgyárhoz

■■■■ Budapest, VI. Gömb-utca 59. ■■■■

Mintatelep V. Marokkoi-u. 4.,

hol a legegyszerűbbtől a legkomplikáltabb tűz és betörésmentes szekrények kaphatók.

Az Erdélyegyházmegyei központi alapítványi pénztár Gyulafehérvár, a Veszprémi püspökség és a Szent-István-Társulat Budapest stb. szállítói.

Árjegyzék díjmentesen küldetik. ■■■■ Telefon 103-71.